

7.9 Občanská výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
					1	1	1	1	4
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Třída s upraveným vzdělávacím programem § 16									Celkem
Počet vyučovacích hodin za týden									
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
					1	1	1	1	4
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Občanská výchova
Oblast	Člověk a společnost
Charakteristika předmětu	Vzdělávací oblast Člověk a společnost zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Výchova k občanství v základním vzdělávání pomáhá žákovi získat znalosti a dovednosti potřebné pro jeho zařazení do společnosti a podporuje ho v touze po jejich rozšiřování a prohlubování. Žáci se učí poznávat dějinné, společenské a kulturní jevy a události, které ovlivňovaly nebo stále ovlivňují životy lidí na celém světě. Zaměřujeme se na utváření kladného přístupu a toleranci žáka k ostatním národům, kulturám a náboženstvím a zároveň se snaží o prohloubení vztahu k evropským kořenům naší civilizace.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vzdělávání je zaměřeno na: <ul style="list-style-type: none"> • formování občanského profilu žáka • orientaci v současném společenském životě • utváření vztahů žáků ke skutečnosti, k reálnému životu • formování vědomí odpovědnosti za vlastní život • procvičování bystrosti, pohotovosti a paměti • podporu samostatného uvažování nad úkoly, samostatného získávání a hodnocení informací • pojmenování problémů a uvažování o nich, interpretaci vlastních názorů

	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj finanční gramotnosti motivaci k aktivní účasti na životě naší společnosti <p>Vyučovací obor je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá ve třídě vyučující občanskou výchovu. Většina tříd je vybavena interaktivní tabulí nebo promítacím plátnem. K dispozici jsou také počítačové učebny nebo mobilní tabletové učebny.</p>
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> Občanská výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vedeme žáky k vyhledávání informací o probíraných oblastech podle zadaných kritérií. Pomáháme žákům získané poznatky hodnotit, třídit a vyvozovat z nich závěry. Seznamujeme žáky s obecně používanými termíny, znaky a symboly a vedeme žáky, aby je dávali do vzájemných souvislostí. Vedeme žáky k rozvoji schopností učit se, pracovat s texty a zdroji z internetu. <p>Kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> Probouzíme v žácích zájem o nejrůznější společenské problémy. Podporujeme tvořivý přístup k řešení problémů. Rozvíjíme kritické myšlení a schopnost obhajovat svá rozhodnutí. <p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvíjíme schopnost souvisle a výstižně formulovat a vyjadřovat své názory. Vytváříme situace, aby žáci naslouchali druhým lidem a vhodně na ně reagovali. Navazujeme dostatek situací, při nichž žáci mohou komunikovat na odpovídající úrovni. <p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zadávat úkoly způsobem, který umožní žákům chápat význam týmové práce, vzájemného naslouchání a pomoci. Podílíme se na rozvoji dobrých mezilidských vztahů. Přispíváme k utváření příjemné atmosféry při společné práci. Vedeme žáky k tomu, aby na základě kritérií hodnotili svou práci i práci ostatních. <p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> Učíme žáky hledat nenásilné cesty k řešení problémů. Vedeme žáky k tomu, aby respektovali názory a přesvědčení ostatních lidí. Pěstujeme u žáků nejen vědomí vlastních práv, ale i povinností.

	<ul style="list-style-type: none"> • Snažíme se o rozvoj schopností zapojit se do kulturního i občanského dění.
	Kompetence pracovní: <ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjíme schopnost efektivně organizovat svou vlastní práci. • Vedeme žáky k dodržování pravidel stanovených pro práci. • Dodáváme sebedůvěru. • Napomáháme podle potřeby při cestě ke správnému řešení.
	Kompetence digitální: <ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i v běžném životě; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. • Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, sdílení dat a informací, k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků. • Nabádáme k využívání digitálních technologií, za účelem usnadnění si práce, k zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce. • Přispíváme k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi a riziky při jejich využívání, vedeme ke kritickému hodnocení jejich přínosů. • Pomáháme předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, vedeme k etickému jednání.
Způsob hodnocení žáků	Hodnocení a klasifikace jsou specifikovány v kapitole Hodnocení výsledků vzdělávání žáků (způsoby a kritéria hodnocení).

Občanská výchova	6. ročník	
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Orientuje se v kalendáři Vysvětlí původ a způsob dodržování svátků Rozliší vhodné a nevhodné způsoby využití volného času	Život v čase – čas, kalendář, svátky, významné dny, volný čas

<p>VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</p> <p>VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti</p> <p>VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<p>Vysvětlí pojem domova z hlediska přináležitosti k rodině, obci, regionu, vlasti, tvoří si osobní vztah k domovu</p> <p>Chápe význam harmonických vztahů v rodině (vzájemná pomoc, důvěra)</p> <p>Rozpozná možné příčiny rodinných problémů a ví, kam se obrátit pro radu</p> <p>Orientuje se v rodinných vztazích</p> <p>Popíše, do kterých oblastí směřuje rodina své výdaje a objasní typy rozpočtu, sestaví rozpočet rodiny</p> <p>Dokáže se rozhodnout, jak vhodně naložit se svým kapesným a s uspořenými penězi</p> <p>Uvede příklady hotovostního a bezhotovostního placení a příklady užití platební karty</p>	<p>Domov a rodina - pojem domov, funkce a vývoj rodiny, role členů, náhradní rodinná péče, vztahy v rodině, rodinné problémy, úplná a neúplná rodina, hospodaření domácnosti (rozpočet, úspory, splátkový prodej, leasing a úvěr)</p>
<p>VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p>	<p>Vysvětlí, jak by se daly změnit věci, které se mu v obci nelíbí</p> <p>Orientuje se v odborech městského úřadu</p> <p>Představí svou obec, uvede příklad památných míst</p>	<p>Moje obec, region, kraj - důležité instituce, radnice, obecní zastupitelstvo, památná místa, významní rodáci, ochrana kulturních památek</p>
<p>VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</p> <p>VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p>	<p>Dodržuje pravidla slušného chování</p> <p>Nedůvěřuje cizím lidem, zdvořile odmítá podezřelé návrhy</p> <p>Cení si přátelství</p> <p>Uvědomuje si přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, určí, v čem si jsou lidé rovni</p>	<p>Zásady lidského soužití - pravidla chování, morálka, mravnost, setkání s cizími lidmi, přátelství, rovnost, nerovnost, solidarita, pomoc lidem v nouzi</p>
<p>VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p> <p>VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i</p>	<p>Zná pověsti z minulosti našeho národa</p> <p>Jmenuje slavné postavy z naší minulosti</p> <p>Vzpomene zajímavá místa naší země</p> <p>Představí pražské památky</p> <p>Jmenuje národnostní menšiny, žijící v naší republice</p>	<p>Vlast - pověsti, slavní předkové, co nás proslavilo, mateřský jazyk, hlavní město, významná místa, národnostní menšiny, problémy lidské nesnášenlivosti</p>

odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Odsuzuje rasismus	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Výchova ke zdraví- rodina Dějepis- památná místa a památky ČR, slavní předkové Český jazyk-pověsti, mateřština Zeměpis- planeta Země, Praha, města ČR		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		

Občanská výchova	6. ročník	
Minimální RVP výstupy v rámci PO	Minimální ŠVP výstupy v rámci PO	Učivo
VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	Orientuje se v kalendáři Rozliší vhodné a nevhodné způsoby využití volného času	Rok v jeho proměnách a slavnostech: kalendář, svátky, volný čas
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	Vysvětlí pojem domova z hlediska příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti Orientuje se v rodinných vztazích Chápe význam harmonického soužití v rodině a ví, kam se obrátit pro radu v případě problémů Dokáže se rozhodnout, jak vhodně naložit se svým kapesným Chápe rizika při hospodaření s penězi	Domov a rodina: pojem domov, funkce a vývoj rodiny, role členů, náhradní rodinná péče, vztahy v rodině, rodinné problémy, úplná a neúplná rodina, hospodaření domácnosti (rozpočet, úspory, splátkový prodej, leasing a úvěr)
VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu	Představí svou obec, uvede příklady památných míst	Naše obec, region, kraj, moje obec: důležité instituce, radnice, obecní zastupitelstvo, památná místa, významní rodáci, ochrana kulturních památek

VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	Dodržuje pravidla slušného chování Cení si přátelství Uvědomuje si přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, určí, v čem si jsou lidé rovni Vhodně se chová a komunikuje v různých situacích a rozpozná porušování společenských norem Uplatňuje bezpečné způsoby chování v kontaktu s vrstevníky a neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby dokáže vyhledat pomoc	Zásady lidského soužití: pravidla chování, morálka, mravnost, setkání s cizími lidmi, přátelství, rovnost, nerovnost, pomoc lidem v nouzi, solidarita
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	Zná některé pověsti z minulosti našeho národa Vzpomene významné osobnosti a místa naší země Odsuzuje rasismus	Vlast: pověsti, slavní předkové, co nás proslavilo, mateřský jazyk, hlavní město, významná místa, národnostní menšiny, problémy lidské nesnášenlivosti
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Zeměpis- planeta Země, Praha, města ČR Výchova ke zdraví – rodina Dějepis – památná místa a památky České republiky, slavní předkové Český jazyk – pověsti, mateřština		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Lidské vztahy		

Občanská výchova	7. ročník	
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Vytyčí historické mezníky v dějinách národa Uvede příklady osobností, které proslavily náš národ Na příkladech uvede typické zvyklosti a tradice Vysvětlí rozdíl mezi národem a státem, mezi současnou a pravěkou rodinou Vysvětlí pojem vlast, generace	Rodina, národ, vlast - historie národa, národní bohatství (přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti, zvyky, tradice), ochrana přírody, pojem vlast, vlastenectví, národní a státní symboly

	<p>Vyjmenuje symboly státu (jejich používání)</p> <p>Chrání svou krajinu</p> <p>Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p>	
<p>VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<p>Rozlišuje formy vlastnictví, jak vzniká a uvede jejich příklady, způsob ochrany</p> <p>Vysvětlí rozdíl mezi podílovým a bezpodílovým vlastnictvím</p> <p>Uvědomuje si, že majetní lidé by měli přispívat k udržení sociální spravedlnosti</p> <p>Objasní způsoby zacházení s penězi a majetkem</p> <p>Objasní potřebu chránit duševní vlastnictví, dodržuje zásady ve svém jednání</p>	<p>Hospodářský život - hospodaření s penězi, rozpočet, majetek, vlastnictví (hmotné i duševní), ochrana majetku, sociální politika státu</p>
<p>VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>	<p>Jmenuje význam pojmů kultura, druhy umění, umělecké slohy a jejich charakteristické znaky, kulturní instituce</p> <p>Respektuje odlišné projevy kultury</p>	<p>Kultura - rozmanitost, podoby a projevy kultury, hodnoty, tradice, kulturní instituce, umělecké slohy, ochrana památek</p>
<p>VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p> <p>VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<p>Charakterizuje složky státní moci</p> <p>Stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstva ČR</p> <p>Vyjmenuje základní znaky státu, rozliší typy, formy</p> <p>Odůvodní vznik státu</p> <p>Jmenuje politické strany</p> <p>Uvede, čím se liší právní norma od morální, rozliší přestupek a trestný čin</p> <p>Rozdělí právní jednání do právních odvětví</p> <p>Získá představu o soudním líčení</p> <p>Rozpozná protiprávní jednání</p> <p>Uvědomuje si rizika porušení práv</p>	<p>Stát a právo - vznik státu a státních norem, znaky, typy a formy státu, demokracie, volby, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu, právo a morálka, lidská práva, šikana</p>

VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů činnosti a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady právní ochrany občanů, uvede příklady jejich		
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Český jazyk- slavní spisovatelé, ústní lidová slovesnost Dějepis- historie českého státu, umělecké slohy Přírodopis- ekologie Výchova ke zdraví- rodina Zeměpis- evropské státy		
ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA- Základní podmínky života		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Etnický původ		

Občanská výchova	7. ročník	
Minimální RVP výstupy v rámci PO	Minimální ŠVP výstupy v rámci PO	Učivo
VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	Vzpomene některé historické mezníky v dějinách národa a příklady osobností, které proslavily náš národ Uvede typické zvyklosti a tradice Chápe rozdíl mezi národem a státem, mezi současnou a pravěkou rodinou Jmenuje symboly státu	Rodina, národ, vlast - historie národa, národní bohatství (přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti, zvyky, tradice), ochrana přírody, pojem vlast, vlastenectví, národní a státní symboly
VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	Rozlišuje formy vlastnictví, jak vzniká a uvede jejich příklady, způsob ochrany Uvědomuje si, že majetní lidé by měli přispívat k udržení sociální spravedlnosti	Hospodářský život - hospodaření s penězi, rozpočet, majetek, vlastnictví (hmotné i duševní), ochrana majetku, sociální politika státu
VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	Vnímá význam pojmů kultura, druhy umění, umělecké slohy, kulturní instituce Respektuje odlišné projevy kultury	Kultura - rozmanitost, podoby a projevy kultury, hodnoty, tradice, kulturní instituce, umělecké slohy, ochrana památek

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	Charakterizuje složky státní moci Stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstva ČR Jmenuje základní znaky státu Uvede, čím se liší právní norma od morální, rozliší přestupek a trestný čin Získá představu o soudním líčení Rozpozná protiprávní jednání Uvědomuje si rizika porušení práv	Stát a právo - vznik státu a státních norem, znaky, typy a formy státu, demokracie, volby, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu, právo a morálka, lidská práva, šikana
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Český jazyk- slavní spisovatelé, ústní lidová slovesnost Dějepis- historie českého státu, umělecké slohy Přírodopis- ekologie Výchova ke zdraví- rodina Zeměpis- evropské státy		
ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA- Základní podmínky života		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Etnický původ		

Občanská výchova	8. ročník	
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Uvědomí si nutnost řešit problémy v klidu a kompromisem Vnímá náhlé i pozvolné změny v životě Respektuje odlišné názory, způsoby chování i myšlení, je tolerantní Uvědomí si význam přátelství v životě člověka Uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích	Člověk dospívá a hledá společenství – dospívání, naplnění života, podobnost a odlišnost lidí, poznávání druhého člověka, vztahy mezi lidmi, konflikty a nesnášenlivost, mezilidská komunikace, život ve škole

<p>VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p>Zamyslí se nad smyslem lidského života Uvědomuje si, že člověk je jedinečná a neopakovatelná bytost</p>	<p>Člověk hledá svůj svět - smysl lidského života, člověk a svět, člověk jako osobnost a její rozvoj</p>
<p>VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p>Je schopen sebepoznání, poznání jiných lidí Seznámí se s pojmy charakter, svědomí, paměť Uvědomí si, jak může pomoci své paměti Vnímá existenci sociálních pozic a rolí</p>	<p>Člověk hledá sám sebe - sebepoznání, sebeuvědomění, sebehodnocení, sebekritika, charakter, paměť, vůle, sociální pozice, sociální role</p>
<p>VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<p>Vysvětlí svými slovy základní lidská práva, individualismus, kolektivismus, rasismus, antisemitismus, xenofobii, anarchii a terorismus Staví se proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod Objasní pojmy právní způsobilost a způsobilost člověka k právním úkonům a význam úpravy důležitých vztahů Vysvětlí pojem egoismus a intolerance, uvede příklady Diskutuje o korupčním jednání</p>	<p>Člověk a právo - lidská práva a jejich úprava v dokumentech, problémy v oblasti lidských práv, právní ochrana člověka, protiprávní jednání včetně korupce, základní práva spotřebitele</p>

VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Uvědomuje si správnost výběru povolání Objasní pojmy povolání, zaměstnání, obživa Posoudí své možnosti pro výkon povolání Uvede, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti	Člověk se zapojuje do lidské spolupráce – vklad vzdělání pro život, zaměstnání, povolání, problémy nezaměstnanosti, pracovní smlouva
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Český jazyk – komunikace Výchova ke zdraví – etapy lidského života, dospívání Pracovní činnosti – volba povolání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sociální rozvoj (mezilidské vztahy), Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí)		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		

Občanská výchova	8. ročník	
Minimální RVP výstupy v rámci PO	Minimální ŠVP výstupy v rámci PO	Učivo
VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	Uvědomí si nutnost řešit problémy v klidu a kompromisem Vnímá náhlé i pozvolné změny v životě Respektuje odlišné názory, způsoby chování i myšlení, je tolerantní	Člověk dospívá a hledá společenství – dospívání, naplnění života, podobnost a odlišnost lidí, poznávání druhého člověka, vztahy mezi lidmi, konflikty a nesnášenlivost, mezilidská komunikace, život ve škole
VO-2-04-p formuluje své nejbližší plány	Měl by rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat ty špatné	Člověk hledá svůj svět - smysl lidského života, člověk a svět, člověk jako osobnost a její rozvoj
VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	Je schopen sebepoznání, poznání jiných lidí	Člověk hledá sám sebe - sebepoznání, sebeuvědomění, sebehodnocení, sebekritika, charakter, paměť, vůle, sociální pozice, sociální role

VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie VO-9-4-10p rozezná nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak se reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	Vysvětlí svými slovy základní lidská práva Staví se proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých	Člověk a právo - lidská práva a jejich úprava v dokumentech, problémy v oblasti lidských práv, právní ochrana člověka, protiprávní jednání včetně korupce, základní práva spotřebitele
VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu	Posoudí své možnosti pro výkon povolání	Člověk se zapojuje do lidské spolupráce – vklad vzdělání pro život, zaměstnání, povolání, problémy nezaměstnanosti, pracovní smlouva
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Český jazyk – komunikace Výchova ke zdraví – etapy lidského života, dospívání Pracovní činnosti – volba povolání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sociální rozvoj (mezilidské vztahy), Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí)		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		

Občanská výchova	9. ročník	
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Získá základní představu o citech, což mu pomůže k vlastnímu sebepoznání Pochopí a vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat (rozdělit si úkoly) Spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společnou činnost	Člověk a společenství - sdílení, chování, jednání, prožívání, citový život člověka, stres, náboženství

	Seznámí se s významnými světovými náboženstvími	
<p>VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p>	<p>Zhodnotí své „ústavoznalectví“</p> <p>Pomáhá vytvářet občanskou společnost respektováním ústavy a dodržováním právního řádu</p> <p>Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR</p> <p>Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu</p>	Občanská společnost - sdružování občanů, stát a ústava, svoboda sdružování, volby, právní řád, principy demokracie
<p>VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu</p>	<p>Na vztahu kupující a prodávající vyloží fungování trhu, popíše vliv inflace</p> <p>Chápe konkurenci jako zdravý rys tržního hospodářství a odliší od monopolu, vyloží podstatu fungování trhu</p> <p>Získá představu, co musí obsahovat pracovní smlouva</p> <p>Jmenuje příjmy a výdaje státu (uvede příklady dávek ze státního rozpočtu)</p> <p>Vysvětlí funkci bank, nabízené služby, úroky</p> <p>Uvede druhy pojištění a způsoby využití</p> <p>Porovná způsoby nakládání s volnými prostředky</p>	Občan v ekonomických vztazích - tržní hospodářství, peníze, podnikání, státní rozpočet, daně, cena, inflace, pracovní právo, pojištění, možnosti pro investování, banky a jejich služby
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	<p>Uvědomuje si odpovědnost člověka za osud planety Země</p> <p>Uvede projevy globalizace (problémy globální i lokální)</p>	Globalizace – projevy, globální problémy, svět a Evropa, evropská integrace, význam a výhody, EU a ČR

VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	Uvede příklady výhod, které vyplývají z členství v EU	
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Odsuzuje agresivitu, nesnášenlivost, lidskou závist, rasistické a xenofobní útoky Posoudí vliv propagandy a reklamy na veřejné mínění a na chování lidí Přistupuje kriticky k mediálním informacím	Výchova k demokracii - nezávislý tisk, veřejné mínění, práce s informacemi, prostředky komunikace
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Zeměpis – světová náboženství, globalizace Země, Evropa		
Přírodopis – ekologie		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Osobnostní rozvoj (psychohygiena)		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - sociální smír		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení		

Občanská výchova	9. ročník	
Minimální RVP výstupy v rámci PO	Minimální ŠVP výstupy v rámci PO	Učivo
VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití	Pochopí výhody vzájemné spolupráce, spolupracuje ve skupině	Člověk a společenství - sdílení, chování, jednání, prožívání, citový život člověka, stres, náboženství
VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	Pomáhá vytvářet občanskou společnost respektováním ústavy a dodržováním právního řádu	Občanská společnost - sdružování občanů, stát a ústava, svoboda sdružování, volby, právní řád, principy demokracie

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	Porovná způsoby nakládání s volnými prostředky	Občan v ekonomických vztazích - tržní hospodářství, peníze, podnikání, státní rozpočet, daně, cena, inflace, pracovní právo, pojištění, možnosti pro investování, banky a jejich služby
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	Uvědomuje si odpovědnost člověka za osud planety Země Uvede problémy globální i lokální	Globalizace – projevy, globální problémy, svět a Evropa, evropská integrace, význam a výhody, EU a ČR
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	Odsuzuje agresivitu, nesnášenlivost, lidskou závist, rasistické a xenofobní útoky Přistupuje kriticky k mediálním informacím, posoudí vliv reklamy	Výchova k demokracii - nezávislý tisk, veřejné mínění, práce s informacemi, prostředky komunikace
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Zeměpis – světová náboženství, globalizace Země, Evropa Přírodopis – ekologie		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Osobnostní rozvoj (psychohygiena)		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - sociální smír		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení		